

माहितीचा
अधिकार

राज्य माहिती आयोग, मुख्यालय, मुंबई
माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये
दाखल झालेले अपील

क्र.मुमाआ/नों.क्र.३८६९/२३/अ.क्र.७२४५/२५/०१

श्री. हरेश मेहता
सर्वोदस हॉस्पिटल, एल.बी.एस. मार्ग,
घाटकोपर (प.), मुंबई-४०००८३

विरुद्ध

जन माहिती अधिकारी तथा प्रशासकीय अधिकारी (इ.प्र.)

बृहन्मुंबई महानगरपालिका, उप प्रमुख अभियंता (इ.प्र.) पूर्व उपनगरे यांचे कार्यालय, ३
पेपर मिल कंपाऊंड, राज लेगसी जवळ, ला.ब.शास्त्री मार्ग,
विक्रोळी (प.), मुंबई ४०० ०८३.

प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा सह प्रमुख कर्मचारी अधिकारी (इ.प्र.)

बृहन्मुंबई महानगरपालिका, उप प्रमुख अभियंता (इ.प्र.) पूर्व उपनगरे यांचे कार्यालय, ३
पेपर मिल कंपाऊंड, राज लेगसी जवळ, ला.ब.शास्त्री मार्ग,
विक्रोळी (प.), मुंबई ४०० ०८३.

द्वितीय अपील अर्ज सुनावणी दिनांक : ३१.१०.२०२५

अपीलकर्ता	:	उपस्थित
विद्यमान जन माहिती अधिकारी	:	अनुपस्थित
प्रथम अपिलीय अधिकारी	:	अनुपस्थित

सदर द्वितीय अपिलावर आज दि.३१.१०.२०२५ रोजी सुनावणी आयोजित करण्यात आली असून सुनावणी दरम्यान अपिलार्थी उपस्थित आहेत. विद्यमान जन माहिती अधिकारी तथा प्रशासकीय अधिकारी (इमारत प्रस्ताव) पूर्व उपनगरे व विद्यमान प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा सह प्रमुख कर्मचारी अधिकारी (इमारत प्रस्ताव) पूर्व उपनगरे अनुपस्थित आहेत.

अपिलार्थी यांनी असे विशद केले की, मूळ माहिती अर्जात मागणी केलेली माहिती प्राप्त झाली नाही.

या अपिला संदर्भातील कागदपत्रांचे अवलोकन केल्यावर आयोग या निष्कर्षावर येत आहे की, अपिलार्थी श्री. हरेश मेहता यांनी दाखल केलेल्या जोडपत्रानुसार धारिणी क्र.CE/851/BSI/NB दि.३०.०१.१९७० महावीर बिल्डींग, एन विभाग, घाटकोपर (प.) मुंबई-४०००८६ या नस्तीचे अवलोकन मागितले असता तत्कालीन जन माहिती अधिकारी तथा प्रशासकीय अधिकारी (इमारत व प्रस्ताव) पूर्व उपनगरे यांनी अपिलार्थी यांनी जोडपत्रामध्ये नमूद केलेला धारिणी क्रमांक कार्यालयीन अभिलेखात उपलब्ध नसल्याचे नमूद केलेले आहे. त्यावर माहिती पुरविता येणार नाही, असे सूचित केले आहे. त्या विरुद्ध अपिलार्थी यांनी दि.१०.०३.२०२३ रोजी प्रथम अपील अर्ज दाखल केला असून त्यावर दि.२०.०४.२०२३ रोजी सुनावणी घेण्यात आली असून दि.२७.०४.२०२३ रोजी आदेश तयार करण्यात आले. सदर धारिणीची कुठलीची नोंद अभिलेखात आढळून न आल्याने सुनावणीच्या वेळी प्रशासकीय अधिकारी (इमारत प्रस्ताव) पूर्व उपनगरे यांचे मुख्य लिपिक यांना कार्यालयीन अभिलेखाच्या नोंदीबाबतच्या रजिस्टरमध्ये नमूद धारिणी क्रमांकासंदर्भात उपलब्ध नोंदीच्या

प्रती माहिती अधिकारांतर्गत द्याव्यात. तसेच अभिलेख सहाय्यकांच्या अभिलेख नोंदवहीमध्ये सदर क्रमांकाच्या समोर असलेल्या नोंदी किंवा रिक्त असल्याबाबतचे अभिलेख नोंद वहीच्या प्रती अपिलकर्त्यास द्यावे. या व्यतिरिक्त अभिलेखात सदर क्रमांकाच्या धारिणीबाबत कोणतीही कागदपत्रे उपलब्ध नाही, असे सहाय्यक जन माहिती अधिकारी यांनी नमूद केले आहे. उपरोक्त आदेश पारित करीत प्रथम अपील अर्ज निकाली काढला आहे. त्याविरुद्ध अपिलार्थी यांनी दि.०६.०५.२०२३ रोजी द्वितीय अपील अर्ज दाखल केला आहे.

प्रस्तुत प्रकरणी मागितलेली माहिती ही स्थायी स्वरूपाचा दस्तऐवज असल्याने उपरोक्त धारिणी उपलब्ध नसल्यास महाराष्ट्र सार्वजनिक अभिलेख अधिनियम, २००५ यातील कलम ४ व ६ नुसार जबाबदारी निश्चित करून कलम २ अन्वये प्रशासकीय पातळीवर आवश्यकता वाटल्यास फौजदारी कारवाई करणे आवश्यक आहे.

या अनुषंगाने मा.सर्वोच्च न्यायालय यांच्या विवेक विष्णुपंत कुलकर्णी विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य या प्रकरणात खालीलप्रमाणे दिशानिर्देश दिलेले आहेत:

Vivek Vishnupant Kulkarni vs. the State of Maharashtra and others (supra),

it has been held by this Court that as per Section 9 of MPR Act, contravention of the provisions of Section 4 or 8 is made punishable. Section 4 of the MPR Act speaks about taking out public records without prior approval of the State Government. Here no such case is made out that anybody has taken out the public record without the approval of the State Government. Unless the facts are brought invoking the ingredients of the offence, directions to register offence cannot be issued. Further, Section 8 of the Act contemplates about destruction or otherwise dispose of the public record except in such manner and subject to such conditions as may be prescribed. Here, merely because the record is not available, we cannot jump to the conclusion that it cwp1484.19 is destroyed or otherwise disposed of. The information that was supplied to the petitioner on 20th March 2018 would show that Nagar Panchayat, since its inception i.e. 24 th February 2015, has not granted any permission for erection of mobile towers and has not entered into any agreement. The information that was called by the petitioner was from 1st January 2014 to 16th February 2017. If there was no occasion for grant of permission and entering into any agreement from 24 th February 2015 till 16th February 2017, then question of supplying the copies of the same will not arise. The period prior to 24 th February 2015 i.e. from 1st January 2014 relates to the Gram Panchayat and unless it is shown that the entire record has been handed over to the Nagar Panchayat authorities by the then Gram Panchayat; officers of the Nagar Panchayat cannot be held responsible for supply of those documents. Though the Right to Information Act may not be applicable to the mobile companies, however, the petitioner appears to have not made any correspondence with the mobile companies.

11. We would like to reiterate that non-availability of the record with the Nagar Panchayat cannot be inferred as destruction of the record and therefore, this cannot be taken as a fit case to exercise constitutional powers of this Court to direct registration of the offence.

This Court is also of the view that misuse of the RTI Act has to be appropriately dealt with; otherwise the public would lose faith and confidence in this "sunshine Act". A beneficent Statute, when made a tool for mischief and abuse must be checked in accordance with law.

तसेच **Saudagar Mohammad Rafi Vs State Aurangabad bench** दि. 17.01.2023 नुसार

(1) The records officer shall in the event of any unauthorised removal, destruction, defacement or alteration of any public records under his charge, forthwith take appropriate action for the recovery or restoration of such public records. (2) The records officer shall submit a report in writing to the Director without any delay on any information about any unauthorised removal,

destruction, defacement or alteration of any public records under his charge and about the action initiated by him and shall take action as he may deem necessary subject to the directions, if any, given by the Director. (3) The records officer may seek assistance from any Government officer or any other person for the purpose of recovery or restoration of the public records and such officer or person shall render all assistance to the records officer." 8. (1) Save as otherwise provided in any law for the time being in force, no public record shall be destroyed or otherwise disposed of except in such manner and subject to such conditions as may be prescribed. 19 (2) No record, which is more than hundred years old on the date of commencement of the Maharashtra Public Records Act, 2005, shall be destroyed except where in the opinion of the Director, it is so defaced or is in such condition that it cannot be put to any archival use." "9. Whoever contravenes any of the provisions of section 4 or section 8 shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to five years or with fine which may extend to ten thousand rupees or with both." 9. In Vivek Vishnupant Kulkarni vs. the State of Maharashtra and others (supra), it has been held by this Court that as per Section 9 of MPR Act, contravention of the provisions of Section 4 or 8 is made punishable. Section 4 of the MPR Act speaks about taking out public records without prior approval of the State Government. Here no such case is made out that anybody has taken out the public record without the approval of the State Government. Unless the facts are brought invoking the ingredients of the offence, directions to register offence cannot be issued. Further, Section 8 of the Act contemplates about destruction or otherwise dispose of the public record except in such manner and subject to such conditions as may be prescribed. Here, merely because the record is not available, we cannot jump to the conclusion that it cwp1484.19 is destroyed or otherwise disposed of. The information that was supplied to the petitioner on 20th March 2018 would show that Nagar Panchayat, since its inception i.e. 24 th February 2015, has not granted any permission for erection of mobile towers and has not entered into any agreement. The information that was called by the petitioner was from 1st January 2014 to 16th February 2017. If there was no occasion for grant of permission and entering into any agreement from 24 th February 2015 till 16th February 2017, then question of supplying the copies of the same will not arise. The period prior to 24 th February 2015 i.e. from 1st January 2014 relates to the Gram Panchayat and unless it is shown that the entire record has been handed over to the Nagar Panchayat authorities by the then Gram Panchayat; officers of the Nagar Panchayat cannot be held responsible for supply of those documents. Though the Right to Information Act may not be applicable to the mobile companies, however, the petitioner appears to have not made any correspondence with the mobile companies. 10. As regards non-supply of the information is concerned, action appears to have been taken and cost is also imposed, therefore, the respondents cannot be held responsible in any way for the action to be taken under Section 9 of the MPR Act. Right to Information Act came into force to provide for setting out the practical regime of right to information for citizens to secure access to information under the control of public authorities, in order to promote transparency and accountability in the working of every public authority. However, this Act should not be misused by anybody. 11. We would like to reiterate that non-availability of the record with the Nagar Panchayat cannot be inferred as destruction of the record and therefore, this cannot be taken as a fit case to exercise constitutional powers of this Court to direct registration of the offence.

प्रस्तुत प्रकरणी संबंधित धारिका महानगरपालिकेच्या अखत्यारितील दुसऱ्या आस्थापनेत असण्याची शक्यता तसेच उपलब्ध कागदपत्रांनुसार संबंधित धारिका याची पूनर्बांधणी (recreation) असण्याची वस्तुस्थिती लक्षात घेता मा.मुख्य अभियंता (इमारत प्रस्ताव) बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी त्यांच्या स्तरावर

प्रस्तुत प्रकरणी प्रशासकीय आढावा घेत उपरोक्त धारीकेच्या पुनर्बांधणी संदर्भात योग्य त्या सक्षम प्राधिकरणाने प्रशासकीय पातळीवर नियमानुसार योग्य तो निर्देश देण्याच्या सूचनेसह प्रस्तुत द्वितीय अपील अर्ज निकाली काढण्यात येत आहे.

तसेच उपरोक्त प्रकरणी महानगरपालकेने अनेक प्रमुख इमारती भुखंड या बाबतीतील धारिका उपलब्ध नसणे अथवा गहाळ होणे, ही बाब अतिशय गंभीर असून विद्यमान मा.आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांना या प्रकरणी यांच्या स्तरावरून अथवा वरीष्ठ अधिकार्यांमार्फत अशा प्रकारच्या प्रकरणांची पडताळणी करण्याबाबत देखील सूचना करण्यात येत आहे.

आदेश

१. वरील विवेचनानुसार जन माहिती अधिकारी यांनी कार्यवाही करावी.
२. वरील अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : ३१.१०.२०२५

(राहुल भा. पांडे)

राज्य मुख्य माहिती आयुक्त

प्रत :

१. मा. आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, महानगरपालिका आयुक्तांचे कार्यालय, दुसरा मजला, मुख्य इमारत, महापालिका मार्ग, मुंबई - ४००००१. यांना योग्य पुढील कार्यवाहीसाठी प्रत अग्रेषित.
२. मा. मुख्य अभियंता इमारत प्रस्ताव बृहन्मुंबई महानगरपालिका, उप प्रमुख अभियंता (इ.प्र.) पूर्व उपनगरे यांचे कार्यालय, ३ पेपर मिल कंपाऊंड, राज लेगसी जवळ, ला.ब.शास्त्री मार्ग, विक्रोळी (प.), मुंबई ४०० ०८३. यांना योग्य पुढील कार्यवाहीसाठी प्रत अग्रेषित.